

ИЗ ИСТОРИЯТА НА БЪЛГАРСКАТА СТАТИСТИКА

СЕДЕМДЕСЕТ ГОДИНИ ОТ ПЪРВОТО ОБЩО СТОПАНСКО ПРЕБРОЯВАНЕ В БЪЛГАРИЯ

Проф. Кирил Гатев*

На редовната си сесия през април 1926 г. Върховният статистически съвет¹, под ръководството на неговия председател и главен директор на Главна дирекция на статистиката Кирил Г. Попов (1870-1927), приема решение по принцип да се проведе към края на годината (31 декември 1926 г.), заедно с преброяването на населението, общо стопанско преброяване, което да осигури данни за социално-икономическото състояние на страната. И тъй като то е било замислено като първо по рода си всеобщо преброяване на стопанските субекти и дейности, съветът го е оценил като изключително важен момент и дори от някои негови членове като „начало на нов етап в развитието на българската статистика“ (проф. Д. Мишайков). Едновременно с това са били подчертани очакваните значителни трудности при реализирането на такова сложно за времето си и широко по мащаби изследване. Кирил Попов е проявил известна съдържаност, оценявайки го като един опит и по същество като разширяване на програмата на преброяването на населението.

Решението на Върховния статистически съвет гласи: „Едновременно с общото демографско преброяване по досегашния кадър, да се предприеме и преброяване на селското стопанство и занаятчийско-индустриалното производство със специални карти, чрез които да се съберат най-общи сведения за установяване количествено и качествено, от една страна, земеделческите и, от друга - всички останали неземеделчески стопанства и предприятия в нашата страна“ (Резултати от преброяване...1932).

Още при проектирането на стопанското преброяване към 31 декември 1926 г., заедно с демографското, са коментирани неговите недостатъци. Изтъква се, че определеното време за наблюдение не е оптимално за двете изследвания; ако за населението е целесъобразно наблюдението да се направи през зимата, за индустрията е по-подходящо лятото, когато индустриалната дейност е най-активна. Сложността на стопанското преброяване изисква специално обучени агенти-

* Д-р ик.н., професор, първи зам.-председател на Националния статистически институт, София, ул. „6-ти септември“ 10.

¹ Създаден съгласно чл. 8 от Закона за Главната дирекция на статистиката от 1910 г.